L'ESTEL

PER

BERNAT ARTOLA i TOMÁS

POESIA PREMIADA AMB LA FLOR NATURAL ALS JOCS FLORALS CELEBRATS A LA CIUTAT DE VALENCIA LA NIT DEL XXXI DE JULIOL DE L'ANY M . C M . X L . I X

LA GAVINA ✳ CASTELLÓ

L'ESTEL

Pel Març, a darreries,
quan ja les flors novelles
pregonen galanies
al cor de les donzelles,
els xics, eixint d'escola
se'n van a les afores
a contemplar com vòla
l'estel, hores i hores.
"Cometes" que pareixen
dormir, al Cel, parades;
"milotxes" que pateixen
volant... pegant cuades.
I el "caxerulo" estrenu,
(amb l'ànima de canya)
entre l'estol ingenu
d'"agüeles" sense manya.
¡Pueril artesania
que fa la trajectòria
de l'alta geometria
perfecta, de la glòria!
Pugen i baixen; vibren
polígons i cometes
(les cues que equilibren
el vol, sempre inquietes)

i tot és una festa
dels ulls, amb la fragancia
de l'ànima feresta,
gojosa, de la infancia.
¡Oh voleiant missatge
que Primavera ens porta!
¡Siga eternal ta imatge
que nostre plany conhorta!

Era un xiquet molt trist que, sempre solitari,
mirant al Cel solia passar el temps perdut.
El somni l'emportava pel món extraordinari
del núvol multiforme que vola tributari
del vent esdevingut.
Sos ulls blaus coneixien, de lluny, les oronetes
que al cel de Primavera furtaven la claror.
Plorós fantasiejava creient que eren sagetes,
i sang les flors, vessada de les ferides fetes
per l'implacable Amor.
Els crits, peró, que féien, li duien un missatge
de pau i d'esperança, de gracies i d'oblit.
I ell, ¡pobre!, no sabia compendre llur llenguatge;
tan sols sentia batre son cor, amb el miratge
de l'espai infinit.
Era un anhèl dramàtic de vol i via lliure
pels viaranys aeris, de núvols i de vents.
Volia... i no sabia si desitjava viure
o ésser quiet, insomne, vetllat per un somriure
de mort entre les dents.
Cercava un mite; un símbol; una raó de vida;
una evasió de l'ombra vers l'alta veritat.
I, vanament, tentava fer transcendent la crida
que al pit li ressonava com serenor fingida
de cel enamorat.
Mirava tota cosa que per l'espai, lleugera,
camí del Cel pujara cercant un món més pur.

El gafarró que vola del toll a la figuera
o l'elegant falzia que ens duu la Primavera
sageta de l'atzur.
Sentia devegades son ànima gojosa
mirant l'aleteig ràpid que bat l'abellerol;
o el passarell que canta la solfa graciosa
per on Natura puja l'escala lluminosa,
cromàtica, del Sol.
Mes lo que preferia per goig de la mirada,
ullprés hores i hores, era seguir el fil
que del cabdell fugia, pel blau de la vesprada,
fins la tivant milotxa, dormida i agrunsada
pel sospireig subtil.
¡Quin goig quan descobria, senyorejant l'altura,
la trèmula milotxa, més alta que un coet,
serenament bressada pel vent de l'aventura
com vela de goleta solcant la singladura
heròica del secret!
¡I cóm l'enamoraven les cues volanderes
de llaços i trenetes en tremolí constant!
Sos ulls, que les miraven en dansa, joganeres,
voldrien telescòpis, fantàstiques ulleres
d'astròleg navegant.
Ell sempre somniava volar sobre les coses;
sentir-se sol i lliure, ingràvid com el fum,
Anar, com van els astres, les vies lluminoses
per a oblidar les negres misèries enutjoses
que són llei de costum.
I des de dalt, en trona de núvols i de gracies,
el pur esguard estendre per l'ampla vall del món
i riure les mesquines, inútils acrobacies,
que tenten fer els homes. ¡Dramàtiques audacies
que gosen... i no són!
Mes, com el fil subjecta i uneix milotxa i terra,
voldria de la terra la vibració sentir
i rebre l'alt missatge de l'amorosa guerra

pel fil que uneix, finíssim, la vida i la desferra
subtil com un sospir.
Puix si és una milotxa la nostra vida trista,
i ambiciosa tenta volar com un estel,
siga també moguda per l'aura fatalista
que l'Univers emporta per l'òrbita prevista
entre l'Infern i el Cel.
¡Oh tú, xiquet i somni de Primavera nua!
¡Arbre de flor, fecunda llavor del be i del mal!
¡Mai no podràn les ales que ton desig afúa
volar pel cel, segures, si no senten la cua
genèrica i fatal!
I com l'estel que sura sa llibertat arbora
perque l'espai és ample, de tots i plé d'orgull,
l'home també, si es lliura del clos que l'enamora,
podrà volar i entendre la veu corprenedora
que diu son propi antull.
Que mai no serà lliure qui no sent a les venes
l'humà batec de vida, penyora de la mort;
la sangonosa lluita per rompre les cadenes
del seny, que poden vèncer l'encís de les sirenes
i el duen a bon port.
¡Xiquet que amb ulls ingenus contemples l'espectacle
lliberador del viure desenganyat i esclau!
¡La imatge sensitiva del vol, sobre l'obstacle,
siga la norma viva del redemptor miracle
que t'ha de dur la pau!
¡I si un dia de joia la teua fantasia
t'enduu per les serenes clarors del pensament,
ardidament, decora la llum de cada dia
amb la vermella mostra de l'alta Poesia
que sagna eternament!

. . . . . .

